

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Sędzia Sądu Okręgowego Ryszard Małecki

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2022 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.

przeciwko T. S.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Szamotułach

z dnia 31 stycznia 2022 r.

sygn. akt I C 527/20

oddala apelację.

Ryszard Małecki

UZASADNIENIE

Apelacja powoda okazała się bezzasadna.

Zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c., w postępowaniu uproszczonym, jeżeli sąd drugiej instancji nie prowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny (nie był kwestionowany przez apelującego), który Sąd Okręgowy przyjmuje za własny (art. 382 k.p.c.). Sąd Okręgowy podziela również uwagi poczynione przez ten Sąd na kanwie ustaleń, w szczególności w zakresie oceny łączącej strony umowy pożyczki pod względem abuzywności jej postanowień.

Sąd Rejonowy prawidłowo uznał w świetle treści Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, że postanowienia umowy regulujące kwestię prowizji i (...) są abuzywne i w konsekwencji słusznie przyjął, że roszczenie powoda o zwrot kwoty pożyczki oraz opłat dodatkowych przewidzianych w umowie pożyczki nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazuje, że oparcie roszczenia skierowanego przeciwko konsumentowi o weksel nie zwalnia sądu z obowiązku badania z urzędu treści stosunku podstawowego pod względem klauzul niedozwolonych (por. wyrok TSUE z 7 listopada 2019 r., C-419/18 i C-483/18).

Wyrażenie przez konsumenta zgody na obciążenie go dodatkowymi opłatami, nie legitymizuje przedsiębiorcy do ich pobrania w sytuacji, gdy postanowienia umowy, w oparciu o które pobrano od pożyczkobiorcy dodatkowe koszty i opłaty stanowią klauzule niedozwolone.

Prowizja od pożyczki i opłata za usługę (...) nie są głównymi świadczeniami stron, nie są to bowiem essentialia negotii umowy pożyczki. Głównymi świadczeniami stron w umowie pożyczki są: udostępnienie środków finansowych do korzystania drugiej stronie w określonej danym stosunkiem wysokości (w przypadku pożyczkodawcy) oraz ich zwrot (w przypadku pożyczkobiorcy).

Zgodnie z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 26 marca 2020 r. (C#779/18) artykuł 1 ust. 2 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że z zakresu stosowania tej dyrektywy nie jest wyłączony warunek umowny, w którym ustala się całkowite pozaodsetkowe koszty kredytu z poszanowaniem maksymalnego pułapu przewidzianego w przepisie krajowym, niekoniecznie biorąc przy tym pod uwagę rzeczywiście ponoszone koszty. Z wyroku tego wynika zatem dopuszczalność badania przez Sąd abuzywności danego postanowienia umownego, np. prowizji od udzielonego kredytu pożyczki), także wówczas, gdy spełnia ono wymogi określone w art. 36a u.k.k.

Zachodziły zatem podstawy do oceny wysokości prowizji od udzielonej pożyczki oraz kosztów z tytułu usługi (...) pod kątem niedozwolonych postanowień umownych.

Umowa pożyczki, aby można było ją uznać za nienaruszającą zasad uczciwego obrotu, powinna określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą.

Wysokość prowizji powinna zostać określona w sposób niepowodujący nadmiernego obciążenia konsumenta pozaodsetkowymi kosztami związanymi z zawarciem umowy. Nadto powinna mieć uzasadnienie w nakładzie pracy (w tym związanego z ryzykiem niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez kredytobiorcę), w wydatkach na przygotowanie i realizację umowy, tak aby nie kreowała bezpodstawnego przysporzenia po stronie kredytodawcy.

Powód nie uzasadnił przekonująco potrzeby ustalenia prowizji na poziomie 82% kwoty pożyczki wynikającym z umowy, kwestia zapłaty podatku jest następstwem czynności, nie może więc stanowić podstawy do określenia prowizji na danym poziomie, niewątpliwie powód ponosi wyższe ryzyko finansowe niż banki i mógłby domagać się wyższej prowizji niż bank, jednak winien uzasadnić jej wysokość w sposób uprawdopodobniający jej związek z tym ryzykiem, czego nie uczynił.

Z kolei w przypadku opłaty naliczonej tytułem przystąpienia pożyczkobiorcy do (...) brak jest również ekwiwalentności świadczeń wzajemnych pożyczkodawcy w stosunku do pobieranej opłaty. Dodatkowe uprawnienia określone w warunkach (...) należało jednoznacznie uznać za nieadekwatne do pobranej w zamian za nie opłaty wynoszącej 1.100 zł. i stanowiącej 15% kwoty pożyczki. Jednocześnie powód nie wyjaśnił, czym było uzasadnione nałożenie na pozwanego tak wysokiej opłaty za możliwość skorzystania z objętych nią uprawnień.

Powód obciążając pozwanego jako konsumenta obowiązkiem zapłaty prowizji w wysokości około 86% udzielonego świadczenia i nie podając w umowie żadnych podstaw do jej wyliczenia, jak i obciążając ją opłatą z tytułu dodatkowych świadczeń w wysokości 12% świadczenia, niewspółmierną do kosztów, jakie pożyczkodawca musiał ponieść w związku z ich dołączeniem do całości usług związanych z umową pożyczki, niejako nałożył cały ciężar i ryzyko związane z prowadzoną przez siebie działalnością na pozwanego.

Wynagrodzeniem za przygotowanie umowy i uruchomienie środków jest opłata przygotowawcza, a wynagrodzeniem za korzystanie z jego środków finansowych są odsetki umowne. Zastrzeżenie dalszego wynagrodzenia – prowizji za udzielenie pożyczki i z tytułu (...), jako nieuzasadnione nakładem pracy i wydatkami, stanowi dla powoda dodatkowe nieuzasadnione źródło zysku, w rzeczywistości prowadząc do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Wysoka w stosunku do wartości wypłaconej kwoty prowizja wraz z usługą (...) stanowią, formę lichwy i jednocześnie próbę

obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., należy więc każdorazowo uznawać te postanowienia umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalając mu jednocześnie omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.). Takie świadczenie, choćby zostało nazwane wynagrodzeniem (prowizja) nie stanowi świadczenia głównego stron (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r., III CSK 38/11).

Uwzględniając wysokość zmniejszonego zadłużenia na skutek usunięcia z zobowiązania pozwanego należności z tytułu prowizji i Twojego pakietu, słusznie Sąd Rejonowy stwierdził, że na dzień wypowiedzenia umowy pozwany nie pozostawał w opóźnieniu, uzasadniającym jej wypowiedzenie. Nie było więc podstaw do wystawienia weksla, a na wekslu powód opierał swoje roszczenie. W konsekwencji powództwo podlegało oddaleniu. Sąd Rejonowy przyjął, że mimo przywołania w pozwie faktu zawarcia przez strony umowy pożyczki, powód nie uczynił tej umowy podstawą żądania. Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do kontroli tego stanowiska Sądu, ponieważ powód w apelacji nie zgłosił zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 321 § 1 kpc.

W tej sytuacji na podstawie art. 385 1 k.p.c. apelacja podlegała oddaleniu.

Ryszard Małecki